

зокрема синтез його видів, збагачує емоційний досвід дитини, об'єктивує бажання виразити своє «Я» в художньо-творчому процесі.

Список використаних джерел

1. Бех І.Д. Виховання особистості : у 2 кн. / І.Д. Бех. – К. : Либідь, 2003. – Кн. 2.: Особистісно орієнтований підхід : Теоретико-технологічні засади. Наук. видання. – 2003. – 344 с.
2. Могильний А.П. Культура і особистість : монографія / А.П. Могильний.– К. : Вища школа, 2002. – 303 с.
3. Масол Л.М. Виховний потенціал мистецтва – джерело освітніх інновацій // Л.М. Масол //Мистецтво і освіта,– 2001. – № 1. – С. 2–5.

МИТРИШИН Л.М.,

БАРНА Х.В.

Мукачівський державний університет, Україна

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМНОСТІ ЗНАТЬ ПРО ДОВКІЛЛЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Ознайомлення з оточуючим довкіллям сприятливо впливає на розвиток різних сторін особистості дитини: естетичний, моральний, сенсорний, розумовий. Формування процесів мислення й мовлення, становлення пізнавальних інтересів і допитливості не можливе без цілеспрямованого пізнання світу. Навколишній світ – це джерело людського пізнання, почуттів, думки й слова, завдяки якому розум піднімається від неясного чуттєвого сприйняття до чітких понять.

В. Логінова розглядала проблему формування системності знань про довкілля в дітей дошкільного віку. Вона обґрунтувала такі положення: системність знань у дітей дошкільного віку може бути сформована як результат ієрархічно вибудованої системи знань; системність знань про явища соціальної дійсності є важливим фактором розвитку особистості дитини-дошкільника; ієрархічна система знань про соціальні явища для дошкільників може бути створена, якщо у ній буде системно розкрито зміст наукових понять, які відкривають сутність явищ соціальної дійсності, якщо сутність понять буде розкриватися на предметних відношеннях; діти дошкільного віку можуть засвоїти ієрархічну систему знань про явища соціальної дійсності, якщо її зміст відповідає наочно - дійовому і наочно-образному способу пізнання, якщо вона відповідає потребам діяльності дітей [3].

У дослідженні Н. Виноградової з проблеми ознайомлення дошкільників з оточуючим довкіллям обґрунтовані шляхи вирішення таких завдань: долучення дітей до суспільного досвіду та культури, засвоєння системи ціннісних відношень до середовища існування, встановлення зв'язків між пізнанням природи та ознайомленням з соціальним життям; формування у вихованця нового соціального статусу; забезпечення успішного розвитку всіх психічних процесів насамперед сприйняття, мислення, уяви, мовлення; створення умов для формування морально-етичних норм і установок з урахуванням їх психологічних передумов [2].

Сучасні українські вчені зазначають, що формування уявлення про світ, який оточує дитину, важливо здійснювати на початковому етапі їх навчання. Вони ведуть активний пошук шляхів формування системи наукових знань про довкілля.

У зв'язку з цим науковці, методисти, вихователі включились в розробку програм, методичних та начальних посібників для дошкільної ланки освіти.

А. Богуш розробила програму та методичні матеріали для ознайомлення дошкільників з довкіллям. У програмі значна увага приділена ознайомленню дошкільників з об'єктами природно-предметного довкілля. Дослідниками (А. Богуш, Н. Гавриш) обґрунтовано принципи ознайомлення дошкільників з оточуючим довкіллям: інтеграції знань; цілісності й системності; діяльнісного опосередкування; діадичної взаємодії; ізоморфізму; урахування культурно-етнографічних особливостей краю; єдності зовнішніх впливів довкілля і внутрішніх умов; наочності й об'єктивності; екологізації й валеологізації; поєднання пізнавальних і виховних завдань [1].

Ознайомлення дошкільників з якими та властивостями предметів науковці пропонують здійснювати за допомогою поєднання різних груп методів відповідно до мети заняття: бесіда, читання оповідань і віршів, прислів'їв і загадок, розглядання дидактичних і художніх картин, дидактичні ігри, показ уривків діафільмів.

Л. Шелестова у своєму дослідженні з'ясовує місце уявлень про предметний світ у картині світу дитини дошкільного віку, ролі предметного середовища в розвитку й становленні особистості дитини. Зрозуміти й усвідомити багатство й різноманіття предметів довкілля вихованець може на основі їх класифікації. Науковець наводить приклад найбільш використовуваних критеріїв класифікації об'єктів предметного довкілля: різні властивості предметів (металеві, дерев'яні, скляні, пластмасові тощо); форма предметів (кругла, прямокутна, овальна тощо); призначення предмета (меблі, посуд, одяг, знаряддя праці тощо) [4].

Отже, учені зазначають, що в ознайомленні дітей дошкільного віку з об'єктами довкілля особливий акцент необхідно зробити на відмінності, суперечливих відношеннях між новим досвідом і тим, який уже дитина має і формувати у дитини системні знання.

Список використаних джерел

1. Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі: підруч. для ВНЗ / А. М. Богуш, Н. В. Гавриш. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2008. – 408 с.
2. Виноградова Н. Ф. «Окружающий мир» в начальной школе : Беседы с будущим учителем : учебник для студ. отд. и фак. нач. классов сред. и высш. пед. учеб. заведений / Н. Ф. Виноградова. – М. : Издательский центр «Академия», 1998. – 144 с.
3. Логинова В. И. Формирование системности знаний у детей дошкольного возраста : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Ленинград, 1984. – 444 с.
4. Шелестова Л. В. Навчання читання як засіб інтелектуального розвитку дошкільників. Проблеми діагностики та проектування розвитку обдарованих дошкільників: матеріали Всеукр. наук.-практ. Конф., 10-11 квіт. 2012 р. Одеса.– Київ : ТОВ Інформаційні системи, 2012. 192 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>